

Mødrehjælpen Tema

Analysenotat fra Mødrehjælpen. Nr. 14/Januar 2024

DE NYE BARSELSREGLERS INDFLYDELSE PÅ FAMILIELIVET
– Mødrehjælpen gør status på den øremærkede barsel

Tre ud af fire fædre anvender 11 ugers barsel efter implementeringen af de nye regler om øremærket barsel. Fædrene vil gerne afholde barsel for at knytte sig mere til deres børn – men hver fjerde familie er forhindret i at bruge alle 11 uger til far. Hver anden far, der ikke har afholdt 11 uger, angiver økonomi som en primær årsag. Der er desuden forskel på, hvilke fædre, der afholder længst barsel baseret på uddannelse, sektor og beskæftigelsessituation. Derfor kan de nye regler have en social slagside.

2. august 2022 fik nybagte fædre og medmødre tildelt 11 ugers øremærket barselsorlov til anvendelse inden barnet fylder 1 år. I denne udgave af Mødrehjælpen Tema ser Mødrehjælpen på, hvad reglerne har haft af betydning for familiernes anvendelse af barsel i Danmark.

For at indhente viden om fædres oplevelser og erfaringer i forbindelse med de nye barselsregler, og blive klogere på eventuelle barrierer for at afholde den øremærkede barsel, har Mødrehjælpen med denne undersøgelse spurgt et repræsentativt udsnit af danske fædre, der har fået børn mellem den 2. august 2022 og 30. april 2023.

Undersøgelsen viser, at langt de fleste nye fædre (76 pct.) har planlagt at afholde, eller allerede har afholdt, 11 ugers barsel. Gennemsnitligt tager fædrene 9,7 uger ud af de 11 øremærkede uger, og 4,2 ud af de 26 ugers forældreorlov, der kan fordeles mellem forældrene – svarende til 97 dage i alt. Der er dog forskelle på, hvem der benytter sig af at afholde den øremærkede barsel – og derfor kan de nye barselsregler have en social slagside.

De familier, der har valgt ikke at gøre brug af alle 11 øremærkede uger til far, fortæller, at det primært er på grund af økonomi samt de rammevilkår, de møder på

arbejdsmarkedet, uddannelsesinstitutioner eller som selvstændige og selverhvervende. Hertil oplever over halvdelen af fædrene (59 pct.), at reglerne er for rigide og ufleksible.

Tal og citater er indsamlet af Megafon for Mødrehjælpen og Egmont Fonden via en spørgeskemaundersøgelse, der er blevet besvaret i perioden 23. august til 19. september 2023. Undersøgelsen baserer sig på en repræsentativ stikprøve fra CPR-registret på 10.139 fædre og 60 medmødre med børn født fra den 2. august 2022 til og med 30. april 2023.

I denne temarapport sætter Mødrehjælpen fokus på fædrenes besvarelser for at blive klogere på deres erfaringer med og holdninger til barslen. Mødrehjælpen har i alt modtaget 2.595 besvarelser fra fædre, der er vægtet ud fra alder, region og uddannelse, og dermed repræsentativ på disse parametre. Læs mere om analysen og datagrundlaget bagerst i rapporten.

Analysens hovedresultater

- Tre ud af fire fædre (76 pct.) afholder eller forventer at afholde alle 11 ugers øremærket barsel.
- Størstedelen af fædre afholder de 11 ugers øremærket barsel, fordi de gerne vil have et nært forhold til deres barn og knytte sig til deres barn (77 pct.), mens hver tredje (28 pct.) angiver, at en af de vigtigste årsager til at afholde den øremærkede barsel er fordi de vil undgå, at barnet mister barselstiden.
- 81 pct. af fædre i ordinær beskæftigelse afholder øremærket barsel, hvorimod dette gør sig gældende for 26 pct. af fædre, som er selvstændige og selverhvervende.
- 59 pct. af fædre med grundskole som den højst fuldførte uddannelse afholdt alle 11 uger, mens dette gælder for 76 pct. af fædre med en kort videregående uddannelse og for 82 pct. af fædre med en lang videregående uddannelse som den højst fuldførte uddannelse. 68 pct. af dem med en erhvervsrettet uddannelse og 69 pct. af dem med en gymnasial uddannelse tager al øremærket barsel.
- Næsten hver fjerde far (24 pct.) afholder ikke alle 11 øremærkede barselsuger eller ved ikke endnu, hvorvidt de vil afholde dem. Heraf angiver hver tredje, at økonomi er den vigtigste årsag til ikke at afholde alle øremærkede barselsuger.
- Halvdelen (49 pct.) af respondenterne er helt enige i, at der er brug for bedre rammevilkår på arbejdsmarkedet for at sikre, at flere fædre tager barsel.
- Den øremærkede barsel skal være afholdt inden for barnets første leveår. Over halvdelen af fædre (59 pct.) mener, at de nye regler er for rigide og ufleksible.
- 30 pct. af fædre føler sig 'I nogen grad, 'I mindre grad' eller 'Slet ikke' hørt og støttet af fagpersoner.
- 37 pct. mener, at reglerne betyder, at deres barn kommer tidligere i institution.
- Oplevelsen af at føle sig tryk med at tage barsel varierer ud fra fædrenes uddannelsesniveau. Jo højere uddannelsesniveau fædre har, jo mere trygge er de – 65 pct. af fædre med en lang videregående uddannelse er således 'I meget høj grad trygge', mens dette gælder for 41 pct. af fædre med grundskole som højst fuldførte uddannelse.

Jeg blev fyret, så jeg mistede barslen. Det var planlagt, men jeg blev så nødt til at holde barsel samtidig med min kone.

Far i undersøgelsen

OM MØDREHJÆLPEN

Mødrehjælpen støtter og styrker børnefamilier og gravide gennem professionel rådgivning og frivillige aktiviteter. En vigtig del af Mødrehjælpen's formål er at arbejde for øget offentlig og politisk forståelse for gravides og børnefamiliers vilkår og sikre, at flere sårbare familier kommer til orde. I 2022 havde Mødrehjælpen 58.035 brugere, der fik rådgivning, deltog i frivillige aktiviteter og/eller fik økonomisk støtte.

Mødrehjælpen samarbejder med Egmont Fonden om at give alle gravide og småbørnsfamilier en god start. Denne undersøgelse er en del af Egmont Fonden og Mødrehjælpen's partnerskab '1000 Dage'. Læs mere om partnerskabet [her](#).

Del 1: Flere fædre tager længere barsel efter de nye regler er trådt i kraft

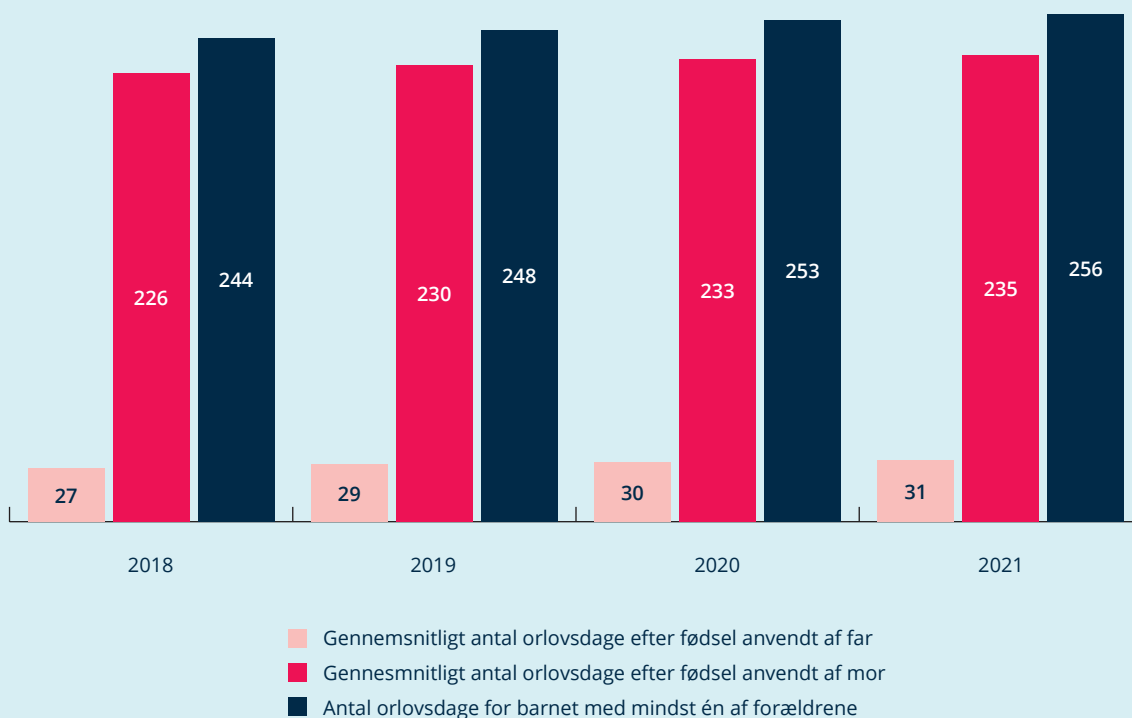
Familiernes anvendelse af barselsorlov stiger hvert år i antal samlede orlovsdage i Danmark. Inden de nye barselsregler trådte i kraft, tog mødre dog langt mere orlov end fædre. I gennemsnit tog mødre 256 dages orlov, mens fædre tog 31 dage efter barnets fødsel i 2021 (figur 1). Med indførelsen af de nye regler for 11 ugers øremærket barsel til fædre ser vi nu, at fordelingen af barselsorlov mellem forældrene har ændret sig markant ude i de danske familier – og at langt flere fædre tager længere barsel.

Gennemsnitligt tager fædre, der har besvaret Mødrehjælpens undersøgelse, 9,7 uger ud af de 11 øremærkede uger, og 4,2 af de i alt 26 ugers forældreorlov, der kan fordeles mellem forældrene – svarende til 97 dage i alt. Sammenlignet med data fra 2021 – svarer dette til en stigning på hele 66 dage.

76% AF ALLE FÆDRE PÅ TVÆRS AF BESKÆFTIGELSESSITUATION AFHOLDER ALLE 11 UGERS ØREMÆRKET BARSEL

FIGUR 1 ANVENDELSE AF BARSELSORLOV I ÅRENE 2018-2021

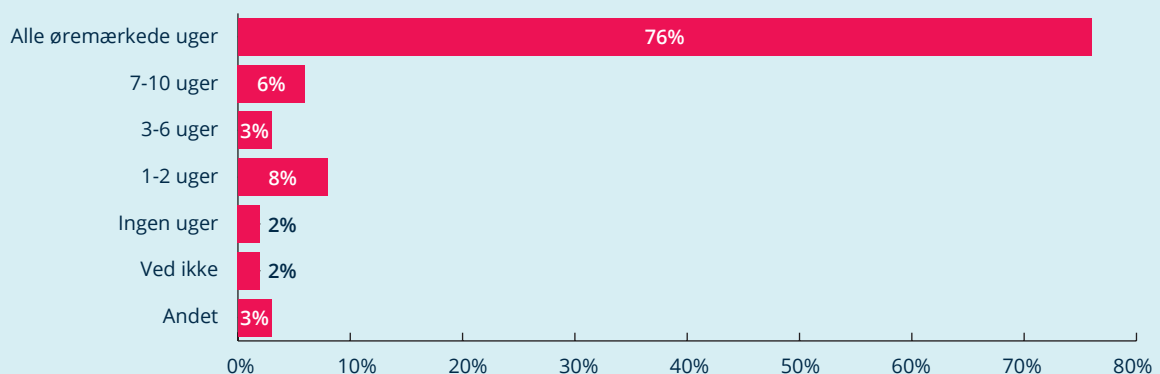

I nedenstående to figurer ses en oversigt over, hvordan fædre har angivet deres afholdelse af barselsorlov i antal uger. Størstedelen (76 pct.) af alle fædre fra undersøgelsen angiver, at de enten har planlagt at afholde, eller allerede har afholdt, alle de 11 øremærkede uger. 2 pct. af fædre afholder ingen af de øremærkede uger (hverken de to øremærkede uger i forbindelse med fødslen eller de ni øremærkede uger efterfølgende), mens 8 pct. afholder én til to uger, 3 pct. afholder tre til seks uger og 6 pct. afholder syv til ti uger.

Samlet set er det således næsten hver fjerde (24 pct.), der enten ikke afholder nogen af de øremærkede uger, afholder færre end de 11 uger eller endnu ikke ved, hvor mange uger, de vil afholde.

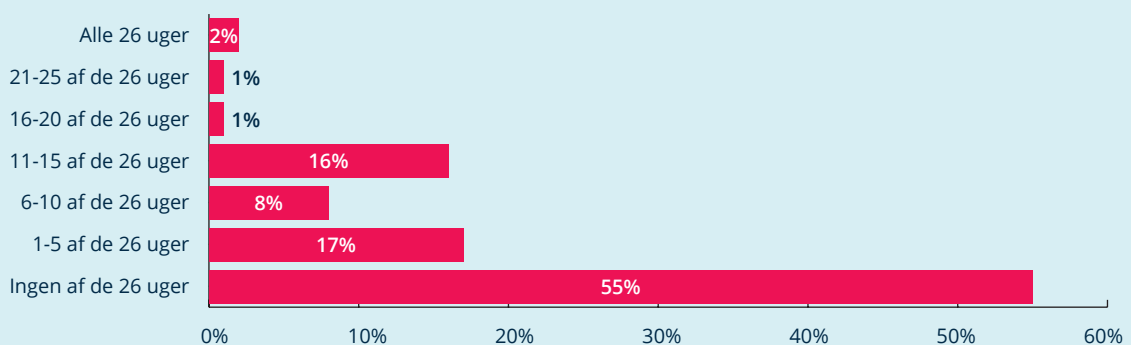
I forhold til de 26 uger, der kan deles frit mellem forældrene, afholder størstedelen af fædre ingen af de 26 uger (55 pct.). 17 pct. af fædre afholder én til fem af ugerne, 8 pct. afholder seks til ti af ugerne og 16 pct. afholder 11 til 15 af ugerne. Henholdsvis 1 pct. anvender 16 til 20 af uger og 21 til 25 af ugerne. 2 pct. afholder alle 26 uger.

FIGUR 2 FÆDRENS ANVENDELSE AF DE 11 ØREMÆRKEDE UGERS BARSELORLOV

Antal respondenter: 2.595.

FIGUR 3 FÆDRENS ANVENDELSE AF DE 26 UGERS FORÆLDREORLOV, DER KAN DELES

Antal respondenter: 2.595.

DE NYE BARSELSREGLER OM 11 UGERS ØREMÆRKET BARSEL TIL FAR OG MEDMOR

Den 1. juli 2022 trådte de nye regler for barsel i kraft, som øremærker 11 ugers barselsorlov til anvendelse inden barnet er fyldt 1 år for fædre og medmødre til børn født efter den 2. august 2022. De første to uger ud af de 11 øremærkede uger ligger i forlængelse af barnets fødsel, mens de resterende ni uger ligger i slutningen af barslen, og ugerne frafalder, hvis ikke forældrene gør brug af dem inden for det første år.

Reglerne om ni ugers øremærket orlov med barselsdagpenge gælder kun for lønmodtagere eller forældre, der har arbejdet mindst 160 timer indenfor de seneste fire måneder som lønmodtager og på anden vis lever op til et beskæftigelseskrav. Er man ikke lønmodtager, kan man overdrage op til 22 ugers orlov med barselsdagpenge til den anden forælder. Det gælder fx hvis man er selvstændig, ledig eller studerende – og hvis man ikke samtidigt arbejder som lønmodtager jf. beskæftigelseskravet. De øremærkede uger kan ikke overdrages til den anden forælder, hvis man er lønmodtager eller opfylder beskæftigelseskravet på anden vis, hvilket betyder, at barselsugerne med barselsdagpenge går tabt, hvis ikke forælderen med den øremærkede barsel anvender denne.¹

For at være en del af min lille piges liv og være med til at drage omsorg, elske, grine, græde og lære. Når man "pludselig" står som far er det surrealistisk. Man har ikke kunnet få samme tilknytning til foster/barn under graviditeten som moren. Derfor var det min vigtigste grund til at holde barsel. / Far i undersøgelsen

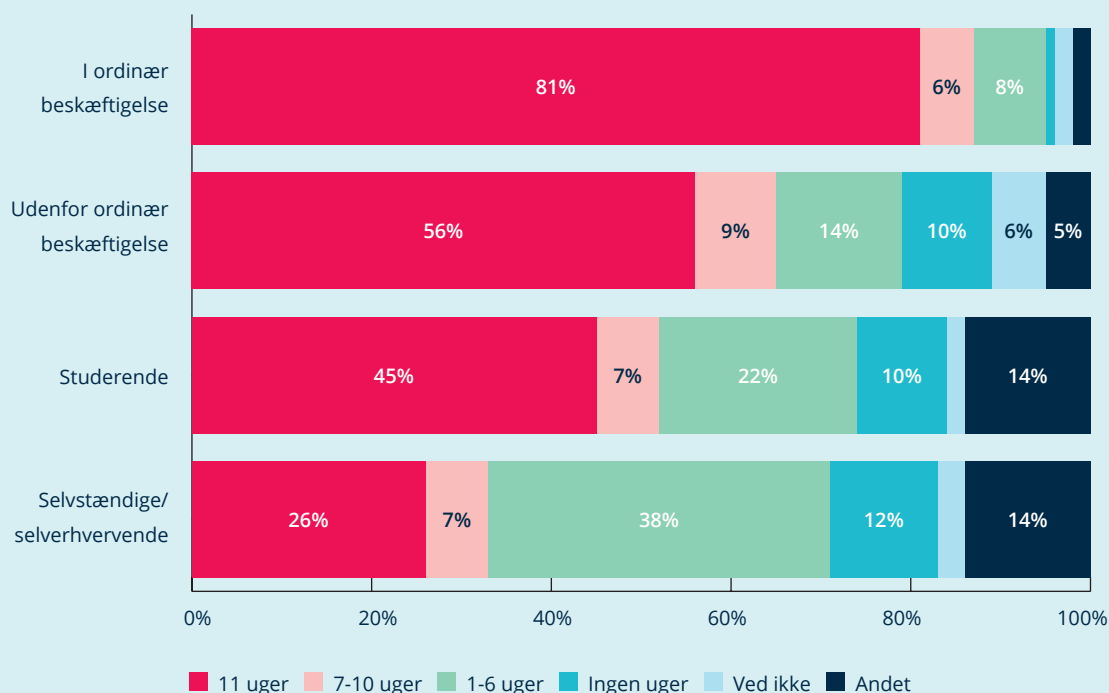
Fædre i ordinær beskæftigelse afholder længere barsel end selvstændige og studerende

Reglerne om 11 ugers øremærket orlov med barselsdagpenge gælder kun for lønmodtagere. Er man ikke lønmodtager, er det fortsat kun to ud af de 11 uger, der er øremærket, i umiddelbar forlængelse af fødslen. Fædrene kan i dette tilfælde i stedet vælge at overdrage op til 22 ugers orlov med barselsdagpenge til moderen. Det gælder, fx hvis man er primært selvstændig, ledig eller studerende og derudover ikke opfylder et beskæftigelseskrav. Alt efter ens beskæftigelsessituation, er der forskellige krav til, hvornår man har ret til barselsdagpenge (se faktaboks ovenfor).

I denne undersøgelse finder vi, at andelen af fædre, der afholder 11 ugers orlov, er størst blandt de fædre, der er i ordinær beskæftigelse (81 pct.), mens andelen er lavest blandt de fædre, der er selvstændige eller selverhvervende (26 pct.). Omvendt ses det også, at andelen af fædre, der ikke afholder barselsorlov eller afholder én til seks ugers barsel, er størst blandt selvstændige og erhvervsdrivende fædre (hhv. 12 pct. og 38 pct.), og lavest blandt fædre i ordinær beskæftigelse (hhv. 1 pct. og 8 pct.).

Desuden viser undersøgelsen, at lidt under halvdelen af fædre, der er studerende og under uddannelse (45 pct.), afholder 11 uger, mens 10 pct. i denne gruppe ikke afholder noget orlov, og 22 pct. afholder én til seks uger.

¹ Beskæftigelsesministeriet om barselsreglerne, kan læses [her](#). Borger.dk om barselsreglerne kan tilgås [her](#).

FIGUR 4 AFHOLDELSE AF DE 11 BARSLSUGER FORDELT PÅ BESKÆFTIGELSE

Antal respondenter: 2.592. Under 5 pct. vises ikke angivet med andel. Figurnote: Kategorien 'Udenfor ordinær beskæftigelse' består af respondenter, der enten er sygemeldte, i ressourceforløb, ledige/arbejdsløse, pensionerede eller førtidspensionerede.

Flest fædre med lang videregående uddannelse og ansatte i den offentlige sektor afholder de øremærkede uger

Fra en række undersøgelser ved vi, at fædre, der vælger at tage barselsorlov, gennemsnitligt er forskellige fra fædre, der ikke tager orlov på en række parametre, fx uddannelse, alder, beskæftigelsessituation og holdning til det at være far og til ligestilling generelt.²

I Mødrehjælpen's undersøgelse finder vi også flere forskelle mellem de fædre, der anvender alle øremærkede uger, og de fædre, der ikke gør. Ni ud af 10 (91 pct.) af fædrene i ordinær beskæftigelse, som er

ansatte i den offentlige sektor (statslige, kommunale og regionale institutioner/virksomheder), afholder alle 11 ugers øremærket barsel, mens dette gælder for 78 pct. af de fædre, der er i den private sektor (virksomheder, interesseorganisationer, NGO'er mv.).

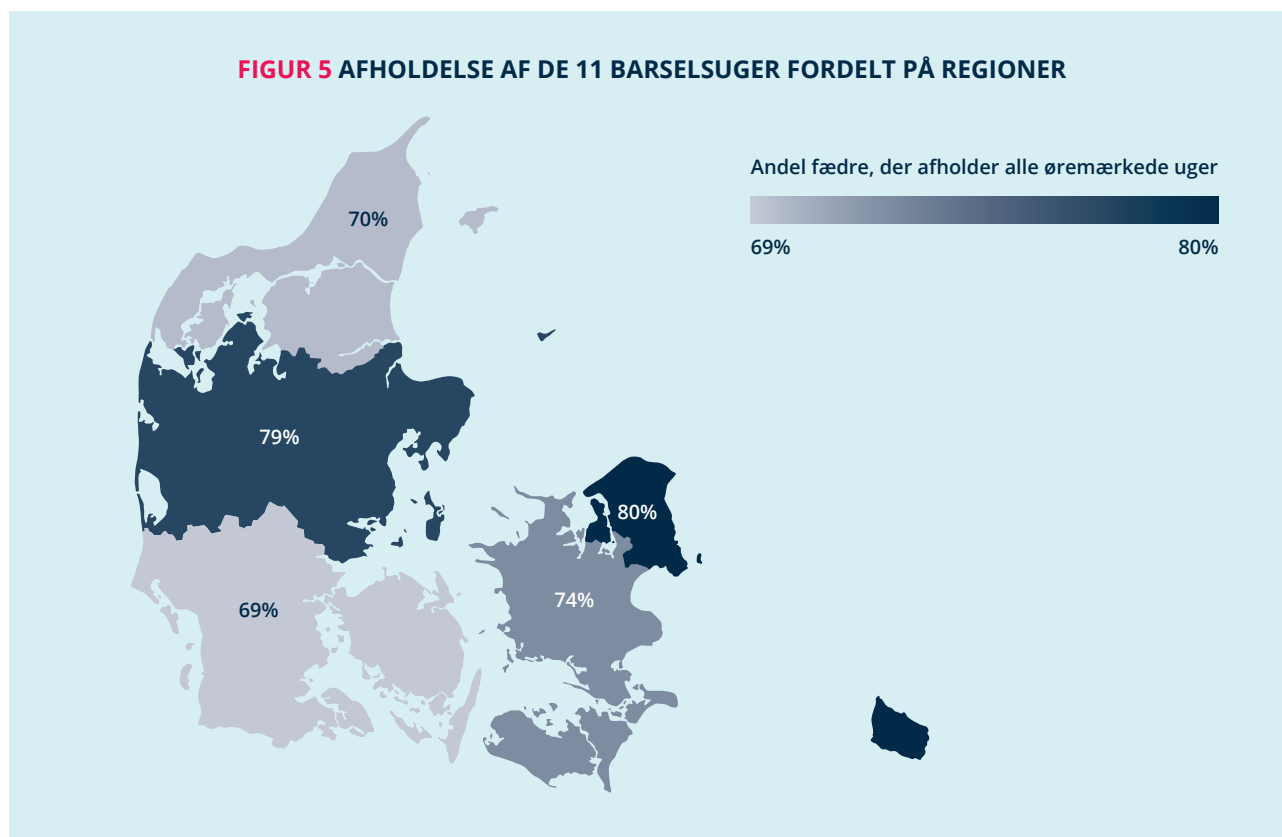
I undersøgelsen er der desuden en tendens til, at jo længere uddannelse man har, jo mere tilbøjelig vil man være til at tage alle 11 ugers øremærket barsel, hvilket formentligt kan hænge sammen med både den branche og sektor, man arbejder i. Fx angiver 59 pct. af fædre med grundskole som den højest fuldførte uddannelse, at de tager alle 11 uger, mens dette gælder for 76 pct. af fædre med en kort videregående uddannelse og for 82 pct. af fædre med en lang videregående uddannelse. 68 pct. af dem med en erhvervsrettet uddannelse afholder alle 11 øremærkede uger.

2 Egmont Fonden (2022): [Mere barsel til far – til gavn for barnet](#). DJØF (2021): [Mænd ønsker mere orlov med deres børn](#). Syddansk Universitet og Oxford Research (2019): [Effekter af fædres brug af barselsorlov](#).

Der er også forskelle på tværs af landet ift. hvor stor en andel af fædre, der tager alle øremærkede uger. I Region Hovedstaden afholder 80 pct. af fædre alle øremærkede

barsel, mens omkring 70 pct. i henholdsvis Region Syddanmark og Region Nordjylland, afholder alle uger.

FIGUR 5 AFHOLDELSE AF DE 11 BARSLSUGER FORDELT PÅ REGIONER

Antal respondenter: 2.595. Region Hovedstaden: 874, Region Sjælland: 322, Region Syddanmark 513, Region Midtjylland: 640, Region Nordjylland: 246.

Fædre afholder primært barslen for at styrke samværet og relationen med deres barn, mens hver tredje tager barsel for at undgå at miste den

Forskning viser, at det styrker far og barns tilknytning, når far tager længere barsel – og at en længere barsel, giver større tilfredshed med at tage barsel hos far. En undersøgelse af effekten af fædres barsel fra 2019 viser fx, at længden af fædrenes orlov har en positiv effekt på deres tilknytning til børnene, fx ved at far spiser, leger, putter og læser mere med barnet³.

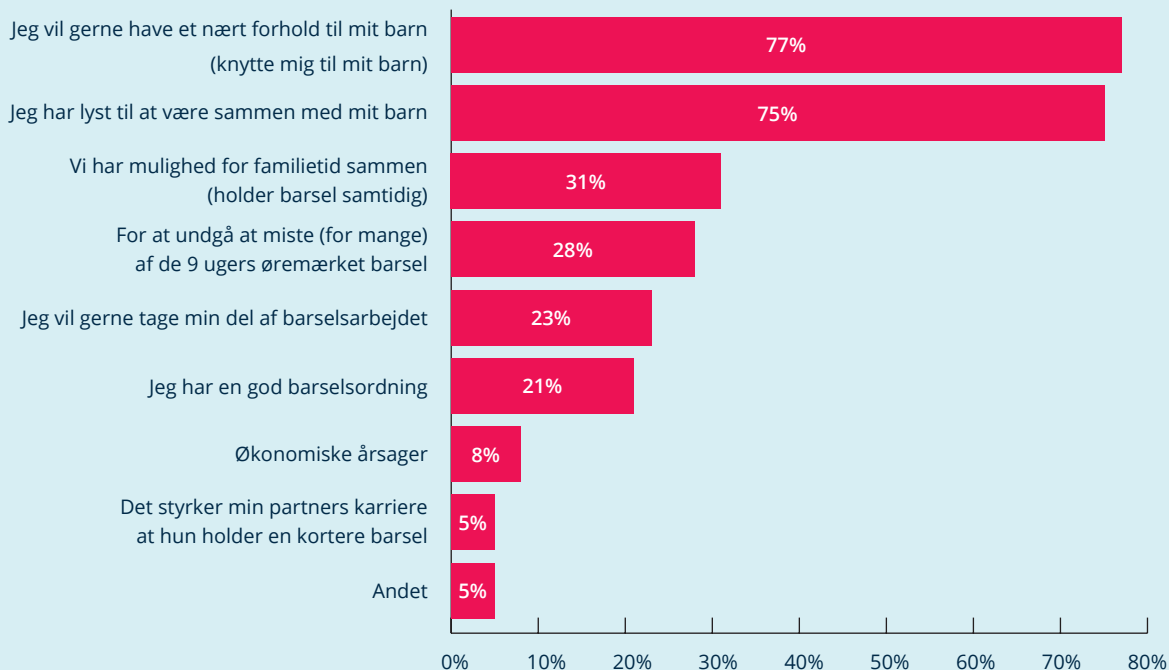
I denne undersøgelse har Mødrehjælpen spurgt fædre, hvad der er de tre vigtigste årsager til, at de har taget mere end to ugers barsel.

Næsten tre ud af fire fædre (77 pct.) angiver, at en af de vigtigste årsager er, at de gerne vil have et nært forhold til deres barn, mens 75 pct. angiver, at det er fordi, de har lyst til at være sammen med deres barn.

Hver tredje (31 pct.) angiver, at en af de tre vigtigste årsager er, at de har mulighed for mere familietid sammen, hvor mor og far kan afholde barslen på samme tid. Omtrent samme andel (28 pct.) angiver, at de bruger den øremærkede barsel for ikke at miste for mange af de øremærkede uger.

³ Syddansk Universitet og Oxford Research (2019): [Effekter af fædres brug af barselsorlov](#).

FIGUR 6 ÅRSAGER TIL AT TAGE BARSEL

Antal respondenter: 2.336. Figurnote: Figuren summerer ikke til 100, da respondenterne har kunne vælge op til tre svar i prioriteret rækkefølge. Svarkategorier med under 5 pct. besvarelser fremgår ikke af figuren. Disse kategorier er: *Barsel er meget nemt (betalt ferie)*, *Min partner siger, at jeg skal/bør*, *Det er normen i samfundet*, *Det er normen på min arbejdsplads (fx andre kollegaer gør også)*, *Det er normen i min omgangskreds (fx familie, venner)*.

I spørgeskemaet har fædre haft mulighed for at komme med kommentarer på deres egne umiddelbare årsager til at tage barsel, inden de har fået forskellige svarmuligheder. I deres umiddelbare besvarelser på, hvorfor de har valgt at tage barsel, beskriver mange, at de ønsker mere samvær med barnet og at styrke deres forældre/barn relation. En af fædre, der har deltaget i undersøgelsen, beskriver fx at han ønsker mere alenetid med sin søn: *"At have god alenetid med min søn og dermed lære ham bedre at kende"*.

En anden far beskriver, at han gerne vil drage omsorg og være en stor del af sin datters udvikling: *"For at være en del af min lille piges liv og være med til at drage omsorg, elske, grine, græde og lære. Når man "pludselig" står som far er det surrealistisk. Man har ikke kunnet få samme tilknytning til foster/barn under graviditeten som moren. Derfor var det min vigtigste grund til at holde barsel"*. Han

fortæller videre, at han ønsker at kunne være mere tilstedeværende og fokusere på sin familie: *"For at geare ned og være i nuet, når arbejdet kalder, kan man aldrig 100 pct. frigive sig, som man kan, når man bevidst er fraværende og fokuserer på sin familie"*.

En tredje fortæller ligeledes, at han har taget barsel for at knytte et tæt bånd til sin datter: *"At komme tættere på min datter, kunne forstå hende og skabe et fælles bånd"*. En del fædre fortæller også, at de tager barslen for at undgå, at familien mister den øremærkede barsel og at barnet kommer tidligt i institution. Her opleves de nye barselsregler som tvang, af hensyn til, at barnet ikke mister tid med sine forældre. En af fædre skriver fx: *"Tvang' for ikke at aflevere barnet for tidligt i institution"* mens en anden far skriver: *"Jeg havde ikke andet valg, ellers bortfaldt ugerne. På trods af min bedre halvdel virkelig gerne ville have hele barslen"*.

En tredje svarer, at han har været glad for at tage barslen, men samtidig føler sig heldig siden det har kunnet lade sig gøre for ham rent økonomisk – og derudover ærgrer han sig over, at det har indskrænket morens barselsuger: *”De uger, der ikke kunne flyttes, har jeg holdt, da de ikke kunne overføres. Det har været en fryd at være sammen med mit barn og har da absolut været dejligt. Men jeg har været så heldig at få fuld løn under alle barselsuger og jeg ved, at det ikke er alle der er lige så godt stillet som mig. Det har været skønt, men træls at det indskrænker moderens barsel”.*

Andre fædre beskriver, at de ønsker at aflaste og hjælpe mor og dermed at dele ansvaret som forældre: *”Støtte til min kone, særligt den første tid med alle de nye ting (amning, komme sig efter fødsel osv.)”* – *”Lige fordeling af ansvar mellem min samlever og mig”.*

Et par fædre har taget barsel af praktiske årsager eller for at få en afveksling fra arbejdslivet: *”At få et afbræk fra arbejdslivet og være nærværende med det lille nye menneske”.*

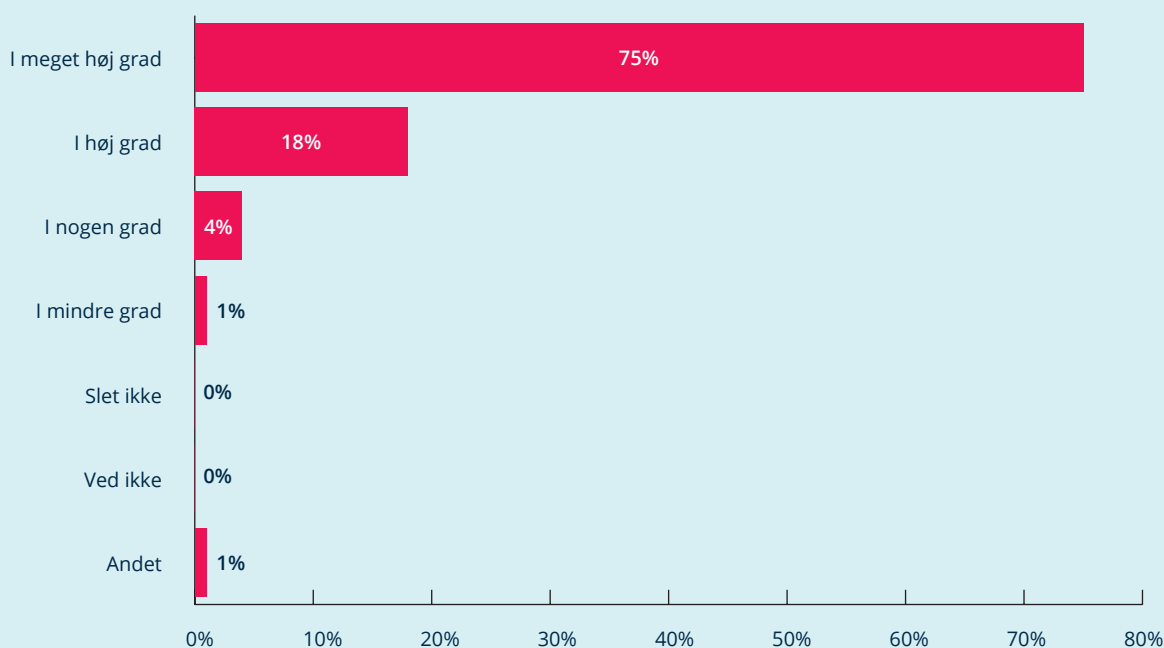
Størstedelen af fædre oplever enighed mellem forældrene om fordelingen af barslen

Undersøgelsen viser, at tre ud af fire fædre (75 pct.) angiver, at der 'I meget høj grad' var enighed om, hvordan de fordelte barslen i hjemmet, mens 18 pct. angiver 'I høj grad'. Det vil sige, at 93 pct. samlet set har oplevet en høj grad af enighed. 1 pct. (31 fædre) har angivet, at de enten 'I mindre grad' eller 'Slet ikke' har været enige som forældre, mens 4 pct. har oplevet 'I nogen grad' at være enige.

Af de 31 fædre, der har angivet, at de enten 'I mindre grad' eller 'Slet ikke' har været enige som forældre ift. fordeling af barslen, har 22 skrevet kommentarer til hvad årsagen er til uenigheden. Fædrene beskriver her primært den private økonomiske situation, såsom at arbejdsgiver ikke betaler for løn under fars barsel, som årsag til uenigheden omkring fordeling af barsel.

De fædre, der oplever, at det primært har været økonomiske konsekvenser af deres afholdelse af barsel, der

FIGUR 7 I HVILKEN GRAD HAR I VÆRET ENIGE OM, HVORDAN I FORDELTE BARSLEN IMELLEM JER?

har haft betydning for forældrenes uenighed, føler sig klemmt mellem familie og arbejdsgiver/branche:

"Min kone havde været arbejdsløs siden inden vores barns fødsel. Desuden bidrager min arbejdsgiver ikke med løn under barsel. Det betyder, at vores families månedlige indkomst vil blive reduceret til omkring 14.000 kroner. Derfor kan vi ikke have en fornuftig samtale om fordelingen under de nuværende omstændigheder."

"Da jeg er ansat som provisionslønnet ejendomsmægler, har øremærket barsel en stor indflydelse på ens privat økonomi, når man ingen fast løn har, og er ansat i en branche uden overenskomst."

"[Vi har været uenige (red.)) Fordi, at jeg ville ikke få fuld betaling for min barsel, så derfor så blev mor nødt til at tage alt sit. Nu har hun ikke mere og jeg bliver nødt til at gå ned i løn for at kunne passe vores barn inden hun starter i vuggestue. Så problemet er min arbejdsplads og ikke os."

For flere fædre angives det desuden i kommentarerne, at barselsreglerne har været forvirrende og dermed skabt

frustrationer i parforholdet. Dette vidner om, at flere par har haft svært ved at forstå selve rammerne omkring afholdelse af barslen. En af fædre, der oplever dette, fortæller ligesom flere, at uenigheden har omhandlet familiens økonomiske situation – men samtidig, at reglerne i sig selv har skabt problemer mellem ham og hans partner, idet de ikke selv har kunnet bestemme over fordelingen:

"For at passe det ind med familiens økonomi og for amningens skyld havde det passet mig bedst med syv uger. Slet ikke 11 uger. Synes det er pinligt, at staten ikke giver forældrene lov til selv at bestemme fordelingerne. Faktisk føler vi, at det giver os større problemer med øremærket barsel til fædre. Havde det stået til mig, ville jeg overføre fædres øremærkede barsel med ni uger til fælles, så forældrene selv frit kan fordele ugerne. Forstår slet ikke, hvorfor faren ikke kan overføre nogle uger til moren."

En anden far beskriver, at barselsreglerne har været forvirrende for ham, og at han samtidig står uden arbejde, hvilket har skabt uoverensstemmelser i hans parforhold: *"Barselsreglerne har været relativt forvirrende, og jeg har samtidigt været imellem 2 jobs."*

77% ANGIVER, AT EN AF DE VIGTIGSTE ÅRSAGER TIL AT DE HAR AFHOLDT MERE END TO UGERS BARSEL ER, AT DE GERNE VIL HAVE ET NÆRT FORHOLD TIL DERES BARN

Det har været en fryd at være sammen med mit barn og har da absolut været dejligt. Men jeg har været så heldig at få fuld løn under alle barselsuger og jeg ved, at det ikke er alle der er lige så godt stillet som mig. Det har været skønt, men træls at det indskrænker moderens barsel.

Far i undersøgelsen

Del 2: Rammevilkår og økonomi afholder fædre fra at afholde barslen

På trods af, at et stort antal af de adspurgte fædre afholder alle 11 ugers barselsorlov – ses det i denne undersøgelse også, at én ud af fire ikke afholder alle 11 ugers barsel (24 pct.). I undersøgelsen har vi spurgt fædre, der ikke har taget 11 ugers barsel, hvad der er de tre vigtigste årsager til dette.

Figuren nedenfor viser, hvorfor fædre har fravalgt barsel blandt de fædre, der har afholdt under 11 uger. Der er særligt to tematikker, der gør sig gældende blandt fædrenes besvarelser: 1) økonomiske forud-sætninger og rammevilkår på arbejdsmarkedet, uddannelsesinstitutioner eller som selvstændig (såsom løn under barsel) og 2) holdninger til, at moren er bedst til at give barnet en god barsel og at barnet har brug for sin mor.

Halvdelen af fædre (50 pct.) fra denne undersøgelse angiver, at økonomi er en af de tre vigtigste årsager til, at de ikke har afholdt 11 uger – hver tredje angiver, at det er den allervigtigste årsag. Dette er i tråd med andre undersøgelser, der tilsvarende har fundet, at økonomi har en stor betydning for fædres afholdelse af barsel – fx

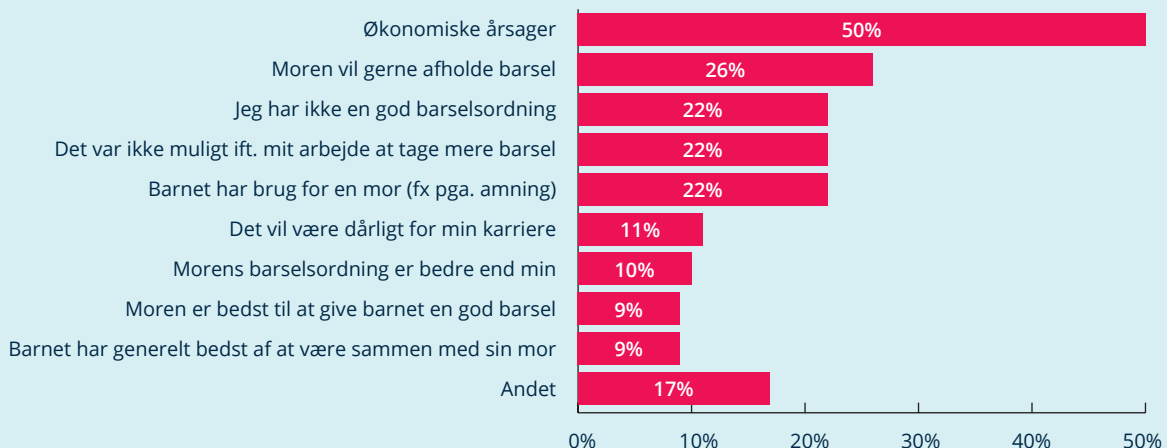
at jo mere mor tjener, jo større sandsynlighed er der for, at far tager lang barselsorlov.⁴

Hver fjerde far (26 pct.) angiver desuden, at en af de vigtigste årsager til ikke at afholde 11 ugers barsel, er, at moren gerne ville afholde barslen. Dette angives af fædre på tværs af beskæftigelsessituation – både selvstændige og fædre i ordinær beskæftigelse, og dermed kan det både betyde, at mor holder selvbetalt orlov i de uger, hvor far ikke afholder det øremærkede, samt at ugerne er overført til mor i de situationer, hvor det har kunnet lade sig gøre.

Lidt over hver femte (22 pct.) angiver henholdsvis, at de ikke har en god barselsordning, eller, at det ikke var muligt at tage mere barsel i forhold til deres arbejde som en af de primære årsager. Samme andel angiver, at barnet har brug for en mor (fx pga. amning) som årsag til ikke at afholde 11 ugers barselsorlov.

4 Syddansk Universitet og Oxford Research (2019): [Effekter af fædres brug af barselsorlov](#).

FIGUR 8 ÅRSAGER TIL AT AFHOLDE FÆRRE END 11 UGERS BARSELSORLOV

Antal respondenter: 637. Figurnote: Figuren summerer ikke til 100, da respondenterne har kunne vælge op til tre svar i prioriteret rækkefølge. Svarkategorier med under 5 pct. besvarelser fremgår ikke af figuren. Disse kategorier er: *Det er for svært at overskue reglerne og udfylde de nødvendige oplysninger, Det er ikke normen på min arbejdsplads (fx andre kollegaer gør det ikke), Det er for hårdt at tage barsel, Pga. egen fysisk eller psykisk sygdom, Følelsesmæssige årsager, Jeg tør ikke/tror ikke jeg kan klare at tage barsel, Barsels- og legegrupper er kun med andre mødre (savner andre fædre), Pga. sygdom i familien, Det er ikke normen i min omgangskreds (fx familie, venner), Det er ikke normen i samfundet.*

I de kvalitative besvarelser er der flere af fædrene, som beskriver den private økonomiske situation som den allervigtigste årsag til, at de har fravalgt 11 ugers barsel. Fx oplever flere, at deres arbejdsgiver ikke betaler for løn under barslen. En far, der har taget to af de 11 ugers øremærkede barsel, fortæller hvordan økonomien i familien har været hovedårsagen til fravalget af at afholde flere ugers barsel: *"Økonomi. Der var ganske enkelt ikke råd til det [at afholde barsel]. Det var billigere for os at forlænge min kones barsel maksimalt end det var for mig at gå ned på barselsdagpenge. Mit arbejde yder kun løn under barsel efter 9 måneders ansættelse og det havde jeg ikke optjent og vi var på ingen måde opmærksomme på, at det var noget der skulle forhandles ved ansættelsen"*.

En anden far skriver på samme vis, at han via sit arbejde kun kan få løn under barsel i otte uger, og derfor må moren hjemmepasse barnet: *"Kun barselsløn i samlet otte uger, derfor hjemmepasser barnets mor en del"*.

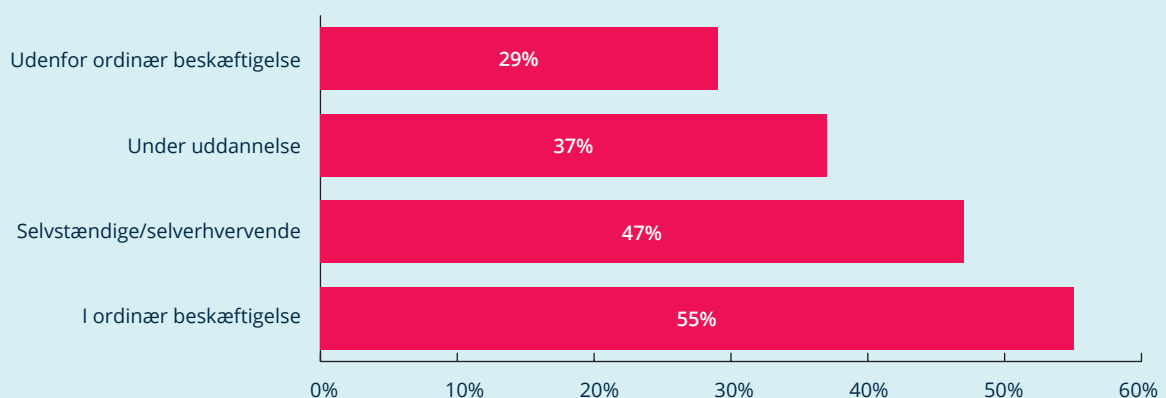
En tredje far beskriver, at valget om ikke at afholde alle 11 ugers øremærket barsel udelukkende har omhandlet en økonomisk nødvendighed for familien samlet set: *"Vores husstand kan ikke klare at miste 12.000 kr. efter skat, så det er ikke et fravalg, men en nødvendighed"*.

Mange andre fædre skriver, at årsagen til, at de har fravalgt at afholde 11 ugers barsel, er, at det har været en fælles beslutning eller efter eget ønske. Enten fordi det har været muligt at overdrage barslen til moren, hvis faren fx er studerende eller ikke opfylder beskæftigelseskravet, eller fordi, der er en holdning til, at barnet har mere brug for moren, fx i forhold til amning. En far har svaret: *"Jeg er er studerende. Jeg havde to ugers ferie efter fødslen, og derefter har jeg læst på nedsat tid i et semester. Jeg har derfor overført al min barsel til min kone som arbejder fuldtid"*, mens en anden far har svaret: *"Fordi barnet har mest brug for moderen i sit første leveår"*.

Flere beskriver desuden, at de er selvstændige og derfor ikke har mulighed for at gå på barsel som ansat i egen virksomhed. En far fortæller fx: *"Da man skal betale 6-28.000 kr. for at få en revisor til at lave et regnskab for at kunne få barselsdagpenge som nyopstartet selvstændig, har jeg desværre ikke haft mulighed/råd til at afholde noget barsel"*.

Alle fædre, på tværs af beskæftigelsessituationer, der har fravalgt at afholde 11 ugers barsel, har primært valgt det på grund af økonomiske årsager. En større andel af dem i ordinær beskæftigelse, sammenlignet med selvstændige og fædre under uddannelse, angiver dog dette.

FIGUR 9 ANDEL AF FÆDRE, DER HAR VALGT ØKONOMI SOM ÅRSAG TIL FRAVALG AF 11 UGERS BARSEL, FORDELT PÅ BESKÆFTIGELSE.

Antal respondenter: 637. Figurnote: Kategorien 'Udenfor ordinær beskæftigelse' består af respondenter, der enten er sygemeldte, i ressourceforløb, ledige/arbejdsløse, pensionerede eller førtidspensionerede.

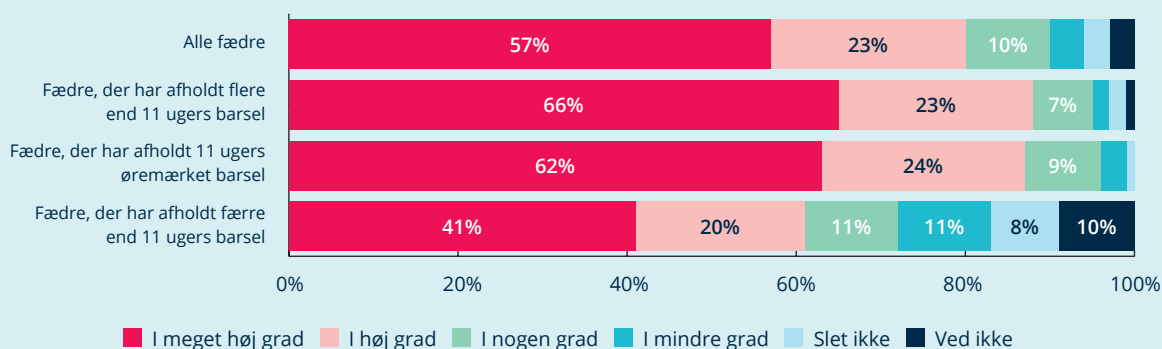
Størstedelen af fædre føler sig trygge ved at tage barsel

I undersøgelsen har Mødrehjælpen spurgt fædrene, hvorvidt de føler sig trygge ved at tage barsel. Over halvdelen (57 pct.) føler sig 'I meget høj grad' trygge ved at tage barslen, mens 23 pct. 'I høj grad' føler sig trygge. 9 pct. angiver 'I nogen grad', 4 pct. angiver 'I mindre grad' og 3 pct. angiver 'Slet ikke'. 3 pct. angiver 'Ved ikke'. Jo mere barsel far har afholdt, eller planlagt at afholde, jo mere trygge føler fædrene sig. Figuren nedenfor viser, at fædre, der har afholdt færre end 11 ugers barsel, føler

sig mindre trygge sammenlignet med fædre, der har afholdt 11 ugers barsel og fædre, der har afholdt mere end 11 ugers barsel.

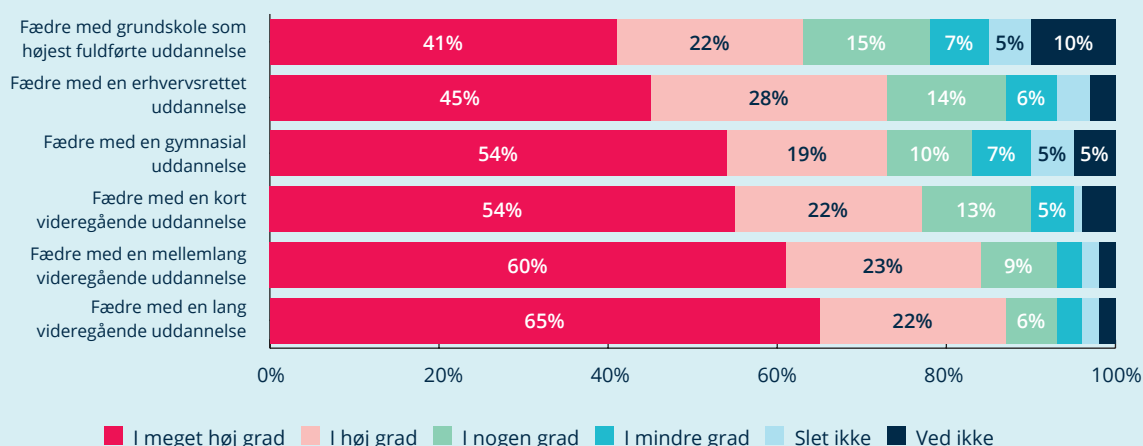
I undersøgelsen finder vi desuden en forskel på, hvor trygge fædrene er med at tage barslen, baseret på deres uddannelsesniveau. Jo højere uddannelsesniveau fædrene har, jo mere trygge er de – 65 pct. af fædrene med en lang videregående uddannelse er således 'I meget høj grad trygge', mens dette gælder for 41 pct. af fædrene med grundskole som højest fuldførte uddannelse.

FIGUR 10 I HVILKEN GRAD FØLER/FØLTE DU DIG TRYK VED AT TAGE BARSEL?

Antal respondenter: 2.595. Svarkategorier med under 5 pct. besvarelser fremgår ikke med andel.

FIGUR 11 HVILKEN GRAD FØLER/FØLTE DU DIG TRYK VED AT TAGE BARSEL? FORDELT PÅ UDDANNELSESNIWAU.

Antal respondenter: 2.595. Svarkategorier med under 5 pct. besvarelser fremgår ikke med andel.

Der er desuden forskel på, hvad årsagen er til at afholde barsel ud fra, hvor trygge fædrene er – tre ud af fire (75 pct.) af de fædre, som 'I meget høj grad' er trygge ved at tage barslen, har angivet, at de gerne vil have et nært forhold til deres barn som en af de tre vigtigste årsager til, at de har valgt at tage barslen. Dette gør sig gældende for 41 pct. af de fædre, som 'I mindre grad' føler sig trygge ved at tage barslen.

Mødrehjælpen har spurgt fædrene, i hvilken grad de har følt sig støttet og hørt af jordemoderen, sundhedsplejersken, lægen mv. i forbindelse med at blive far. Hertil

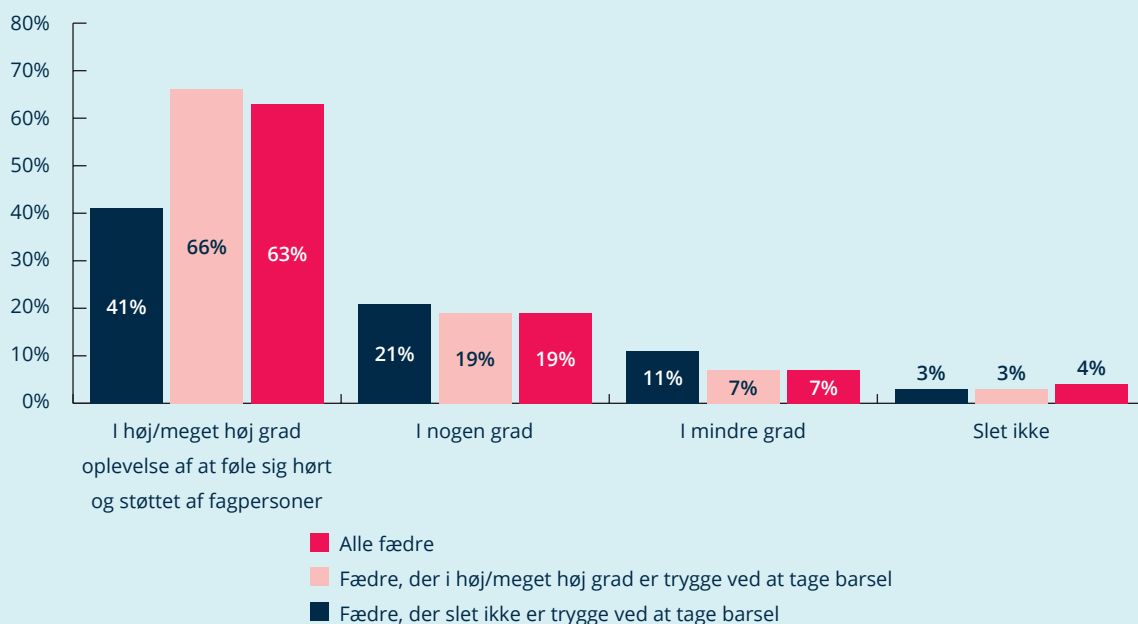
har knap hver tredje far (30 pct.) svaret, at de føler sig enten 'I nogen grad', 'I mindre grad' eller 'Slet ikke' hørt og støttet af fagpersoner ifm. møder, samtaler mv. under graviditeten, fødslen og den første tid med barnet. 37 pct. oplever 'I høj grad' at blive hørt og støttet og 26 pct. oplever det 'I meget høj grad'.

Der er sammenhæng mellem at føle sig hørt og støttet af fagpersoner og føle sig tryk ved at tage barsel. De fædre, der angiver, at de 'I høj grad' eller 'I meget høj grad' er trygge ved at tage barsel, angiver i højere grad at føle sig hørt og støttet af fagpersoner.

57 PCT. AF ALLE FÆDRE FØLER SIG 'I MEGET HØJ GRAD' TRYGGE VED AT TAGE BARSEL

FIGUR 12 I HVILKEN GRAD HAR DU FØLT DIG HØRT OG STØTTET AF FAGPERSONER I FORBINDELSE MED MØDER, SAMTALER MV. UNDER GRAVIDITETEN, FØDSLEN OG DEN FØRSTE TID MED BARNET (FX JORDEMODEREN, SUNDHEDSPLEJERSKEN, EGEN LÆGE MV.)?

Antal respondenter: 2.595. 'Andet' og 'Ved ikke' fremgår ikke af figuren.

Fædrene ønsker bedre rammevilkår for at kunne afholde barsel

En undersøgelse af Syddansk Universitet fra 2019 viser, at flere mænd end kvinder generelt oplever, at deres arbejdsgiver ser deres brug af orlov som et problem – og at arbejdsgiverens holdning og arbejdspladskulturen har stor betydning for længden af orlov, som de tager. Længden af orlov stiger fx, jo mere opbakning fædrene oplever fra deres arbejdsplads.⁵

Denne undersøgelse viser, at 15 pct. af fædrene, der ikke har afholdt 11 ugers barsel, angiver, at den allervigtigste årsag til ikke at afholde ugerne er, at de ikke har en god barselsordning, og 11 pct. angiver, at den vigtigste årsag er, at det ikke var muligt ift. deres arbejde at tage mere barsel. Mange af disse fædre beskriver, at rammevilkår på forskellig vis spænder ben for dem.

Benspændet for at afholde barsel kan variere fra, at der ikke er løn under barslen til, at de er bange for at blive fyret, hvis de tager en længere barsel. Nogle har endda oplevet at blive fyret:

"Jeg blev fyret dagen efter jeg vendte tilbage fra fire ugers barsel som startede fra barnets fødsel. Jeg ville have haft taget al barsel. (...) Jeg blev fyret, så jeg mistede den [øremærkede barsel, red.]. Det var planlagt".

⁵ Syddansk Universitet og Oxford Research (2019): [Effekter af fædres brug af barselsorlov](#).

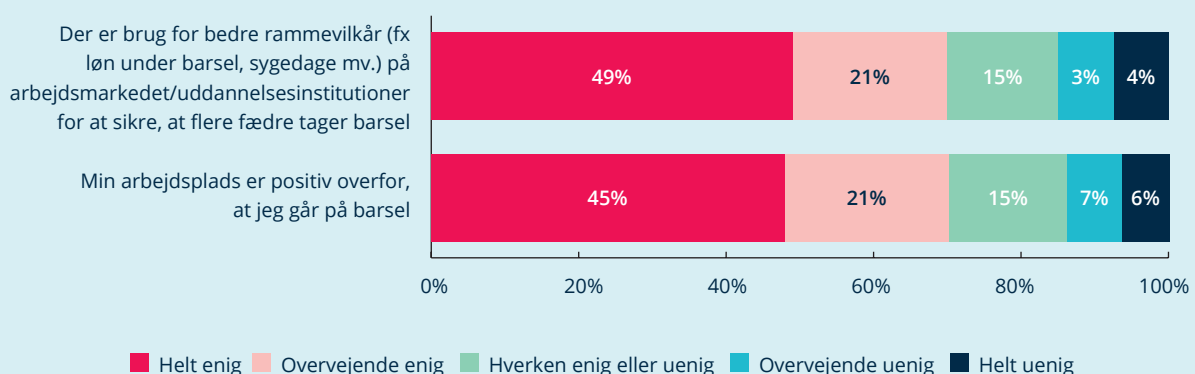
"Min leder har tvunget mig til ikke at tage alle ni uger, da han mener, at situationen i virksomheden og afdelingen slet ikke tillader mig at tage forældreorlov ... og han taler med mig i en bebrejdende tone og nogle gange i en truende tone om, at han har mulighed for at afvise min anmodning om forældreorlov".

"Vi har været meget kede af de nye regler. Fordi vi ikke har haft nogen mulighed for at tilpasse det til vores liv. Selvom man ikke er selvstændig, kan man sagtens have en hverdag tilsvarende, hvorfor det ikke har været en mulighed for mig at tage barsel".

De studerende fædre oplever også problemer. En far skriver, at barselsreglerne er uforenelige med hans studies semesteropbygning: "Som studerende frarøves man friheden til at bruge sine barselsuger undervejs, da det er uforeneligt med semesteropdeling", hvilket en anden også forklarer: "Mit arbejde er lige nu et uddannelsesforløb, hvor jeg ikke kan misse et modul uden at skulle vente et år for at kunne tage det i stedet, og at vente ville få for store og langsigtede økonomiske konsekvenser".

Halvdelen (49 pct.) af fædrene er 'Helt enige' i, at der er brug for bedre rammevilkår på arbejdsmarkedet for at sikre, at flere fædre tager barsel. 21 pct. er overvejende enige. Omtrent samme andel (45 pct.) er dog 'Helt enige' i, at deres arbejdsplads er positiv overfor, at de går på barsel – 21 pct. er 'Overvejende enige', mens 6 pct. er 'Helt uenige'.

FIGUR 13 HVOR ENIG ER DU I FØLGENDE UDSAGN?

Der er forskel på fædrenes besvarelser til udsagnene ud fra deres baggrund. Over halvdelen af fædre, der arbejder i den private sektor (52 pct.), sammenlignet med 43 pct., der arbejder i den offentlige sektor, er 'Helt enige' i, at der er brug for bedre rammevilkår. Omvendt er over halvdelen af fædre fra den offentlige sektor (57 pct.) 'Helt enige' i, at deres arbejdsplads er positive overfor, at de går på barsel, sammenlignet med 45 pct. fra den private sektor. I sidstnævnte gruppe af fædre oplever 6 pct. at være 'Helt uenige' i udsagnet om, at deres arbejdsplads er positive overfor deres barsel, mens det tilsvarende gælder for 3 pct. af fædre fra den offentlige sektor.

I analysen finder vi desuden en forskel ud fra fædrenes uddannelsesbaggrund og oplevelse af, at deres arbejdsplads er positiv overfor, at de går på barsel. 35 pct. af fædre med henholdsvis en erhvervsrettet uddannelse eller grundskole som længste gennemførte uddannelse, og som er i ordinær beskæftigelse, oplever at være 'Helt enige' i, at deres arbejdsplads er positiv, sammenlignet med 50 pct. af fædre med henholdsvis en gymnasial uddannelse og en mellemlang videregående uddannelse. Størst er andelen af fædre,

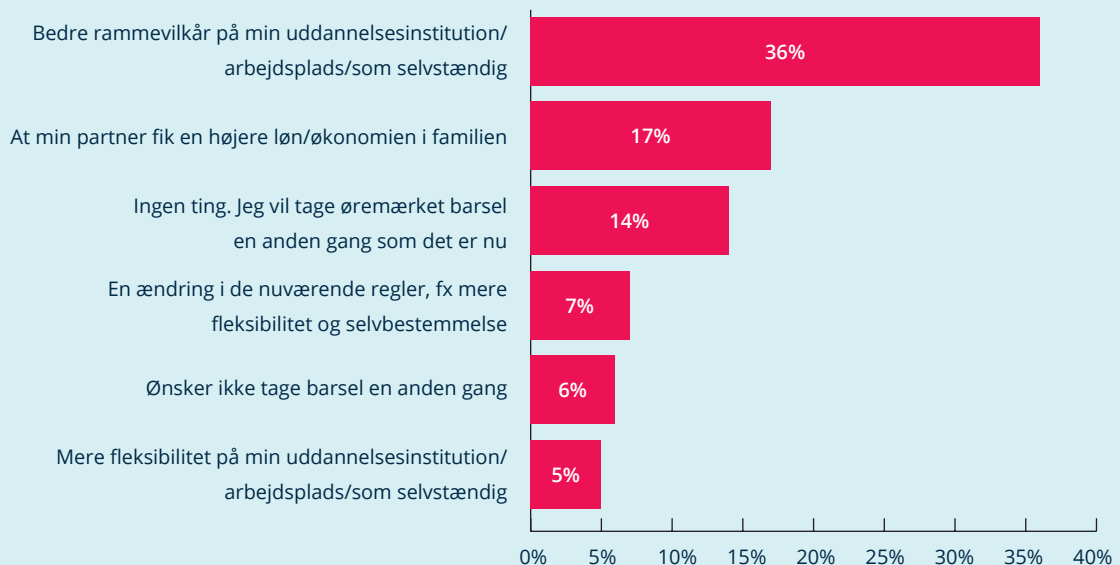
der oplever opbakning fra deres arbejdsplads, blandt de fædre med en lang videregående uddannelse – her er andelen 56 pct., der er 'Helt enige'.

Hvad skal der til for, at fædre vil tage mere barsel i fremtiden?

Vi har spurgt de fædre, der har taget under 11 ugers barsel, hvad der skulle til for, at de tog længere barsel en anden gang. Lidt over hver tredje (36 pct.) angiver, at bedre rammevilkår på deres arbejdsplads, uddannelsesinstitution eller som selvstændig ville gøre, at de tog mere en anden gang, mens det gælder for 17 pct., hvis deres partner fik mere i løn. Der er også en del fædre, som ikke ville tage mere næste gang – 14 pct. angiver, at 'Ingen ting' ville få dem til at tage mere en anden gang, mens 6 pct. ikke ville tage barsel en anden gang.

7 pct. af fædre ville tage al øremærket barsel næste gang, hvis der kom en ændring i de nuværende regler, såsom mere fleksibilitet og selvbestemmelse, mens 5 pct. angiver, at mere fleksibilitet på deres uddannelsesinstitution, arbejdsplads eller som selvstændig, ville gøre, at de tog al øremærket barsel næste gang.

FIGUR 14 HVAD SKULLE DER TIL FOR, AT DU VILLE TAG AL ØREMÆRKET BARSEL EN ANDEN GANG?

Antal respondenter: 502 (fædre, der har taget under 11 ugers barsel). Svarkategorier med under 5 pct. besvarelser fremgår ikke af figuren.

En af fædrene beskriver, at økonomien skal være på plads, før han ville tage den øremærkede barsel – og at det burde være en barselsret, så hans arbejdsgiver ikke kunne nægte ham barsel: *"At der var fuld løn under barsel så vores økonomi ikke dikterede, hvad der var muligt, samt at der var barsels-RET sådan, at arbejdsgiver ikke kan nægte mig dette"*.

En anden far beskriver ligeledes, at hans arbejde står i vejen for, at han tager mere barsel: *"Det har ikke været en mulighed for mig. Så et kort svar vil være et andet arbejde. Men et større ønske ville da være, at man selv har mulighed for at disponere over hvem og hvilken type barsel den enkelte familie ønsker at holde"*.

Holdninger til de nye regler og barselsorlov blandt fædre

I undersøgelsen har fædre haft mulighed for at besvare en række udsagn om barselsorlov. Undersøgelsen viser, at der er store forskelle blandt fædre i forhold til deres holdninger om de nye barselsregler. Fx er 28 pct. 'Helt enige' i, at det er godt, at der er kommet mere øremærket barsel, mens 27 pct. er 'Helt uenige' i dette. Ligeledes er der forskelle iblandt fædrene ift., hvorvidt barslen styrker relationen til deres børn – 38 pct. er 'Helt enige' i, at øremærket barsel

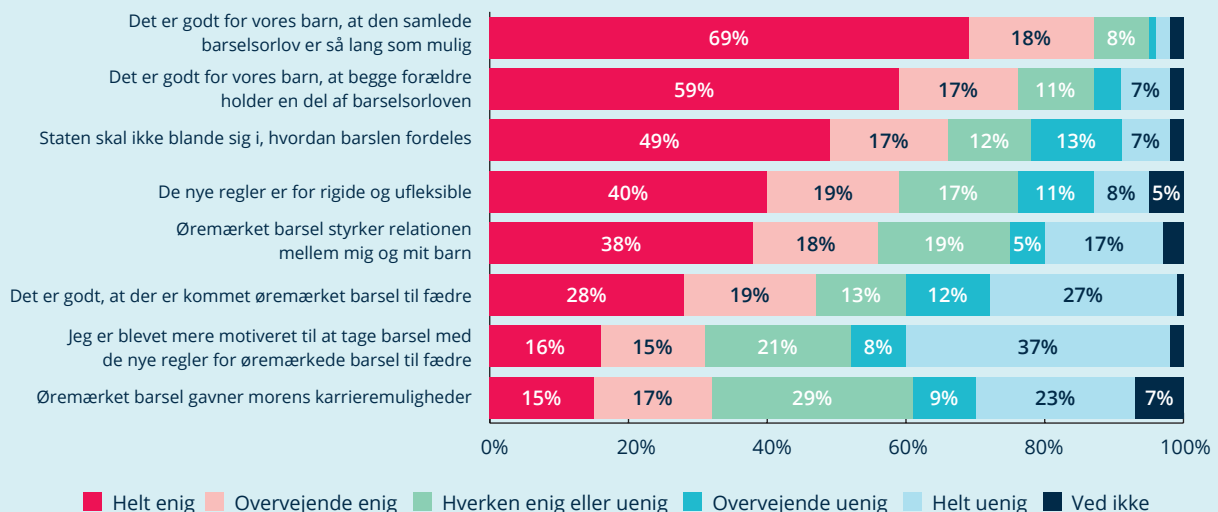
styrker relationen mellem dem og deres barn, mens 17 pct. er 'Helt uenige'.

Størstedelen af fædre er dog positive for, at barslen er så lang som mulig og at begge forældre holder en del af barselsorloven. Næsten syv ud af ti fædre – 69 pct. – er 'Helt enige' i, at det er godt for deres barn, at den samlede barselsorlov er så lang som mulig, mens 59 pct. er 'Helt enige' i, at det er godt for deres barn, at begge forældre holder en del af barselsorloven.

Flere end halvdelen (59 pct.) af fædre er enten 'Helt enige' eller 'Overvejende enige' i, at de nye regler er for rigide og ufleksible, mens 37 pct. er 'Helt uenige' i, at de er blevet mere motiverede til at tage barsel med de nye regler – og undersøgelsen peger dermed på, at fædre ønsker mere frihed til selv at kunne tilrettelægge barslen. Langt flere fædre (42 pct.), der arbejder i den private sektor er 'Helt enige' i, at reglerne er for rigide og ufleksible sammenlignet med respondenter, der arbejder i den offentlige sektor (30 pct.).

Næsten hver fjerde (23 pct.) af fædre er 'Helt uenige' i, at øremærket barsel gavner deres barns mors karrieremuligheder, mens 15 pct. omvendt er 'Helt enige' i, at den øremærkede barsel gavner dette.

FIGUR 15 HVOR ENIG ER DU I FØLGENDE UDSAGN?

Antal respondenter: 2.595. Figurnote: Svarkategorien 'Ved ikke' er ikke medtaget.

Del 3: Fædre bekymrer sig for kortere barsel til barnet og tidligere opstart i institution

Lovændringer kræver implementeringstid. Med de nye barselsreglers implementering har forskere udtrykt bekymring for konsekvenserne af lovændringen set ud fra børnenes perspektiv, hvis ikke de øremærkede uger bliver afholdt. Blandt andet i forhold til, hvorvidt den samlede barselsperiode bliver kortere, og at nogle børn derfor risikerer at komme tidligere i daginstitution med konsekvenser for deres trivsel og udvikling.⁶ Denne bekymring gør sig også gældende ude i familierne, viser Mødrehjælpens undersøgelse.

Barselsreglerne har skabt en del frustration og bekymring for mange af de fædre, der har uddybet deres besvarelser med kvalitative kommentarer i spørgeskemaet. Fædre fortæller, at de fx er bekymrede for, at den samlede barsel bliver for kort for deres barn – og flere oplever reglerne som "tvang". En af fædre uddyber fx, at han har taget barsel fordi han ikke ville give staten de midler, der er afsat til hans barsel: "Jeg er dybt uenig og frustreret over den nye lov. Men hvis ikke jeg holdt barsel, ville staten bare spare de penge og det skal de ikke".

En af de fædre, der er bekymret for sine tvillingers barselstid, fortæller, at moren til børnene tager ubetalt orlov for at få mere tid med børnene:

"Der er kun én barsel per fødsel, så selvom vi fik tvillinger, har vi kun en barsel. Vi tog begge barsel samtidigt i starten (det blev vi anbefalet) og har derfor "spildt" barselstid. For

ikke at sende børnene i vuggestue som otte måneder gamle, så tager min kone ubetalt orlov. Kun fordi hendes job sagde ja til det og den orlov kunne kun ske, hvis hun ikke havde afbrudt sin barselsorlov. (...) Havde vi haft mere barsel, så havde vi delt barslen lige".

Mange af fædrene er desuden utilfredse med at skulle afholde barsel og ikke selv at kunne disponere over tiden – dette kan både være, hvis familien kan have udfordringer med sygdom eller generelt, hvis det er mere praktisk ud fra familiens behov, at mor tager barslen. En far, der har taget al øremærket barsel forklarer, at det har psykiske konsekvenser for ham: "Jeg er meget utilfreds med at skal afholde barsel. Det har store psykiske og økonomiske konsekvenser".

En anden far beskriver, hvordan hans hustrus sygdom ville gøre det bedre for dem, at hun fik barslen: "Jeg afholder lidt barsel for at få tid med familien, men det passer os skidt, at barsel skal være øremærket, idet min hustru har en kronisk sygdom, som gør, at hun godt kunne bruge den fulde barsel, da hun er en del udkørt".

Ærgrelsen over at miste barselsugerne, hvis ikke de anvendes, går igen hos mange fædre: "Fordi jeg synes det er synd for mit barn at skulle for tidligt i institution. Men jeg er voldsomt frustreret over, at det er dikteret af lovgivning og ikke af mig og min partners interesser".

Det har også skabt diskussioner i nogle af familierne at skulle planlægge barslen: "Min kone synes jeg skulle holde barsel, men hvis jeg gør det, ville det betyde, at jeg blev nødt til at droppe ud af studiet, hvilket gør, at økonomien er usikker. Det har været vores lille diskussion".

⁶ Aagaard, M. et al. (2022): [Effects of Extending Paid Parental Leave on Children's Socio-Emotional Skills and Well-Being in Adolescence](#). Institute of Labour Economics.

” Min leder har tvunget mig til ikke at tage alle ni uger, da han mener, at situationen i virksomheden og afdelingen slet ikke tillader mig at tage forældreorlov ... og han taler med mig i en bebrejdende tone og nogle gange i en truende tone om, at han har mulighed for at afvise min anmodning om forældreorlov. / Far i undersøgelsen

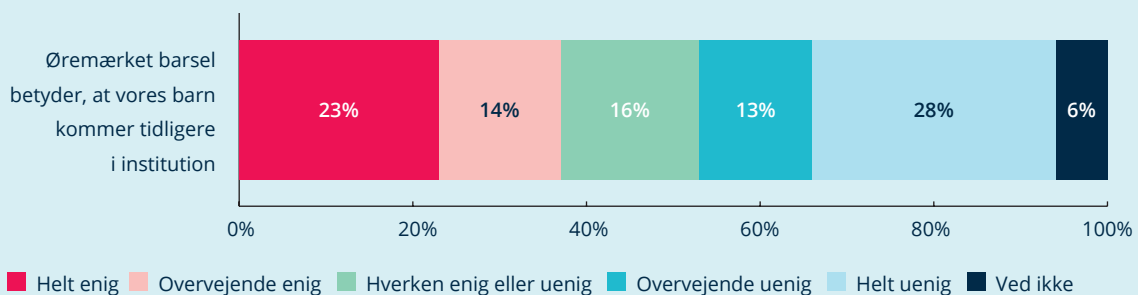
I undersøgelsen er fædrene også blevet spurgt om, hvorvidt de tror, at øremærket barsel betyder, at deres barn kommer tidligere i institution. Her angiver 23 pct. at de er 'Helt enige' i, at de nye regler har som konsekvens at deres barn kommer tidligere i institution, mens 28 pct. omvendt er 'Helt uenige' i dette udsagn.

Der er forskel på fædrenes besvarelser til udsagnet, baseret på deres uddannelsesniveau og beskæftigelsessituation. Hver tredje af fædre, der henholdsvis har grundskole (29 pct.), gymnasial (29 pct.) eller erhvervsrettet uddannelse (33 pct.) som højest fuldførte

uddannelse, er 'Helt enige' i, at deres barn kommer tidligere i institution, mens dette gælder for 16 pct. af dem med en lang videregående uddannelse, 21 pct. af dem med en mellemlang videregående uddannelse og 20 pct. af dem med en kort videregående uddannelse.

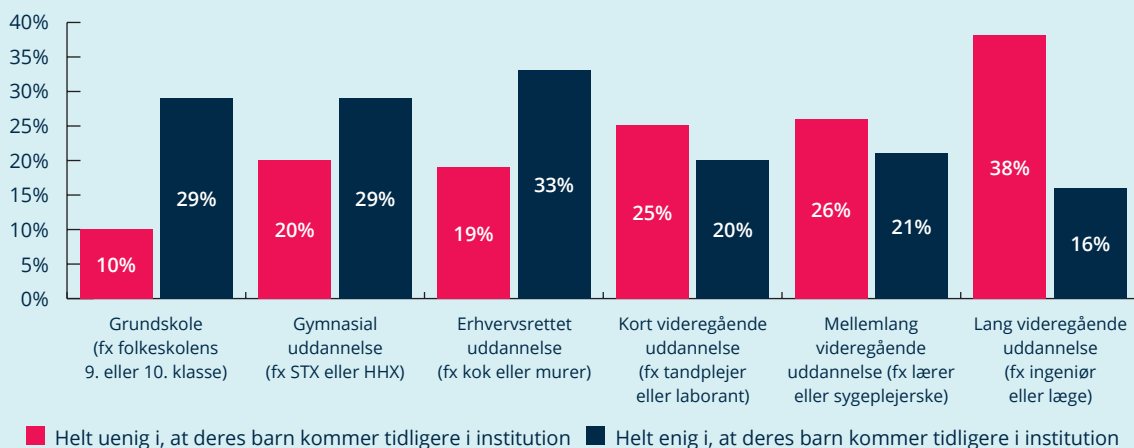
I forhold til beskæftigelsessituation, viser undersøgelsen, at 37 pct. af de selvstændige/selverhvervende er 'Helt enige' i, at deres barn kommer tidligere i institution med den øremærkede barsel, mens dette kun gælder for 22 pct. af fædre i ordinær beskæftigelse.

FIGUR 16 HVOR ENIG ER DU I FØLGENDE UDSAGN?

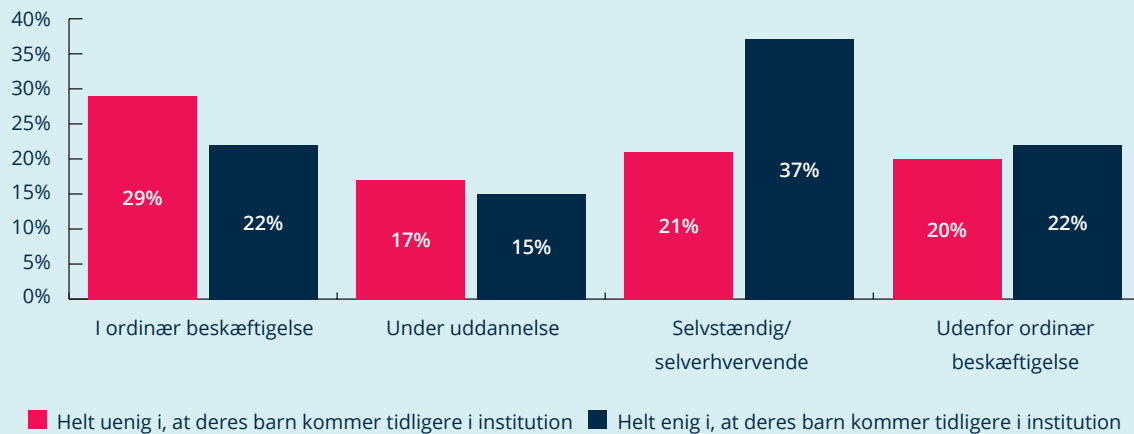
Antal respondenter: 2.595.

FIGUR 17 HVOR ENIG ER DU I AT DIT BARN KOMMER TIDLIGERE I INSTITUTION MED ØREMÆRKET BARSEL? FORDELT PÅ UDDANNELSESNIVEAU.

Antal respondenter: 2.595.

FIGUR 17 HVOR ENIG ER DU I AT DIT BARN KOMMER TIDLIGERE I INSTITUTION MED ØREMÆRKET BARSEL? FORDELT PÅ UDDANNELSESLEVELL.

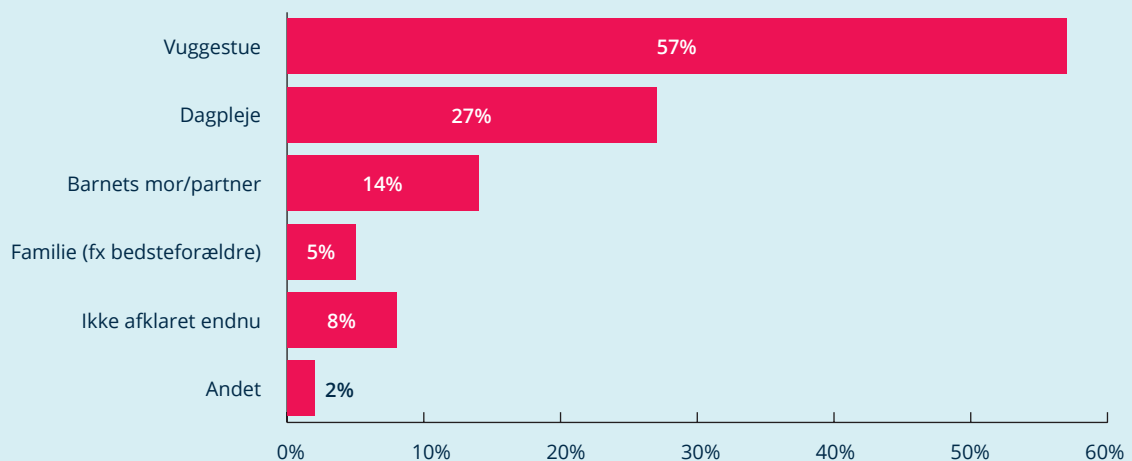
Antal respondenter: 2.595.

Hvem overtager pasning af barnet, når fars barsel slutter?

I undersøgelsen har vi adspurgt fædre, hvem der overtager pasningen af deres barn, når barslen slutter. Her ses det, at pasningen af barnet, i de fleste tilfælde, overtages af dagpleje eller vuggestue når barslen slutter.

For 27 pct. af fædre, overtager dagpleje pasning af barnet, mens 57 pct. angiver, at barnet starter i vuggestue. 14 pct. af fædre angiver, at deres partner (barnets mor) overtager pasning og for 8 pct. er det endnu ikke afklaret.

FIGUR 18 HVEM OVERTAGER/OVERTOG PASNINGEN AF DIT BARN, DA BARSLEN SLUTTEDE?

Antal respondenter: 2.595.

Der er forskel på, hvornår partneren overtager barslen, i forhold til hvor meget af den øremærkede barsel far har afholdt. For 16 pct. af dem, der ikke tager alle 11 ugers barsel, angives det, at deres partner overtager, mens det kun er 11 pct. af dem, der tager 11 ugers orlov, der angiver dette (se figur 14).

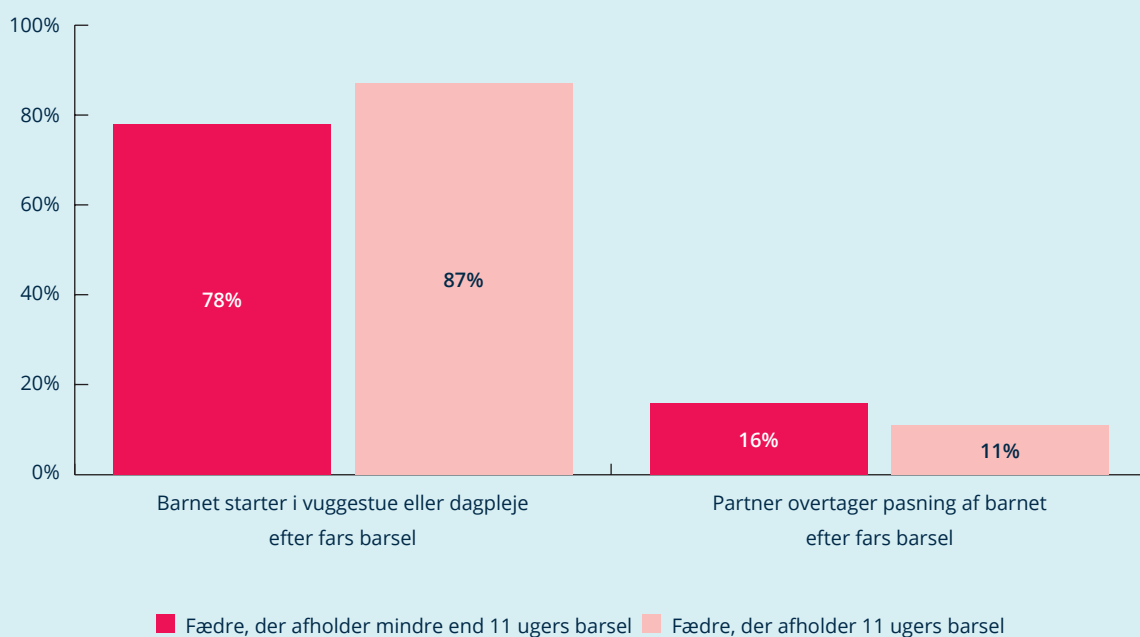
Figur 14 viser, at en større andel af børn, hvis fædre har taget alle 11 ugers barsel, kommer i dagpleje eller vuggestue, når barslen slutter (87 pct.) – sammenlignet med børn af de fædre, der ikke har taget alle 11 ugers barsel (78 pct.).

Flere af de fædre, der ikke har taget 11 ugers barsel, fortæller, at de ikke kan tage al barslen, fordi de kun har barselsløn i nogle af de øremærkede uger. Da de som forældre ikke vil have deres børn i daginstitution, hjemmepasser barnets mor i de uger, fædrene ikke kan tage – med store økonomiske konsekvenser, da

moren dermed afholder ubetalt barsel, andre tilkøber en privatpasser, for at indgå for tidlig institution: *“Vi følte ikke, at vores søn var klar til dagpleje/vuggestue, så vi ansatte en privatpasser i vores hjem. Efter tilskud fra kommunen er det en udgift på 13.000 kr.*

I nogle kommuner kan forældrene få et tilskud til pasning af egne børn mellem 24 uger og op til skolestart i stedet for at få en plads i et dagtilbud. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om de vil give et tilskud til pasning af egne børn, som alternativ til en plads i et dagtilbud. Den enkelte kommune fastsætter også tilskuddets størrelse. Flere fædre fortæller i Mødrehjælpens undersøgelse, at de gør brug af deres kommunes tilbud om dette: *“Vi har besluttet at benytte tilbuddet i kommunen omkring “tilskud til egenpasning”, så derfor er det moren, der er sammen med barnet det næste 1 års tid, hvorefter det er vuggestue”.*

FIGUR 19 HVEM OVERTAGER/OVERTOG PASNINGEN AF DIT BARN, DA BARSLEN SLUTTEDE? FORDELT PÅ FÆDRENS AFHOLDELSE AF BARSSEL.

Antal respondenter: 2.469. Afholder mindre end 11 ugers barsel: 500 fædre. Afholder 11 ugers barsel: 1.969 fædre. De resterende fædre har svaret 'Andet' eller 'Ved ikke' til spørgsmålet om, hvor mange ugers øremærket barsel, de afholder.

Om undersøgelsen

I perioden den 23. august til den 19. september 2023 har Megafon gennemført en undersøgelse for Mødrehjælpen og Egmont Fonden om fædres erfaringer med og oplevelser af de nye barselsregler, der gælder for børn født efter den 2. august 2022 (og trådte i kraft 1. juli 2022). Undersøgelsen baserer sig på en repræsentativ stikprøve fra CPR-registeret med 10.139 fædre til børn født i perioden efter 2. august 2022 til og med 1. april 2023.

Respondenterne har deltaget anonymt i undersøgelsen og 2.595 har samlet set gennemført undersøgelsen, svarende til en svarprocent på 26 pct. Undersøgelsens datagrundlag er vægtet ud fra populationens alder og landsdel (geografiske placering i Danmark) og således repræsentativ på disse parametre. Nedenstående tabel viser datagrundlaget og baggrundsvariable for fædrene, der har deltaget i undersøgelsen.

TABEL 1 DATAGRUNDLAG

Datagrundlag	Antal (inden vægt)	Antal (vægtet)	Procent (vægtet)
Population	10.139	10.139	100%
Endeligt datagrundlag – fulde besvarelser	2.595	2.595	26%
Uddannelsesbaggrund			
Lang videregående uddannelse	1.021	1.006	39%
Mellemlang videregående uddannelse	579	573	22%
Kort videregående uddannelse	142	139	6%
Erhvervsrettet uddannelse	545	555	21%
Gymnasial uddannelse	167	177	7%
Grundskole	103	107	4%
Andet (fx FGU, IGU mv.)	38	38	1%
Region			
Hovedstaden	884	874	34%
Sjælland	297	322	12%
Syddanmark	520	513	20%
Midtjylland	633	640	25%
Nordjylland	261	246	9%
Beskæftigelsessituation			
I ordinær beskæftigelse	2.240	2.237	86%
Under uddannelse	98	107	4%
Selvstændig/selverhvervende	158	153	6%
I ressourceforløb	7	7	0%
I støttet beskæftigelse	6	6	0%
Ledig/arbejdsløs	45	46	2%
Sygemeldt	13	13	1%
På pension/førtidspension	4	7	0%
Andet	21	19	1%

Mødrehjælpen Tema

DE NYE BARSELSREGLERS INDFLYDELSE PÅ FAMILIELIVET

ANALYSENOTAT NR. 14/JANUAR 2024

REDAKTØR TASJA NORRE PARIZE · TNP@MOEDREHJALPEN.DK

ANALYSE SIGNE V. K. NEBELONG, HELLE DALGAARD LAURIDSEN OG FLORA MARIE PRAG NESTA

GRAFISK DESIGN PETER WALDORPH

MØDREHJÆLPEN ABEL CATHRINES GADE 13 · 1654 KØBENHAVN V. TELEFON 3345 8600 / MOEDREHJALPEN.DK